

Helsingin kaupunginhallitus

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Tämä on Helsingin kaupungin vammaisneuvoston hyväksymän asiakirjan sähköinen versio.

Viite: HEL 2023-015759

Asia: Vammaisneuvoston lausunto Ahteen valtuustoaloitteesta omaishoidettavien oikeudesta rokotuksiin kotona

Omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa kotona rokottamista tulee parantaa. Omaishoidon asiakkailla tulisi olla oikeus saada rokotukset kotiin, vaikka heillä ei olisi kotihoidon asiakkuutta. Vammaisneuvosto pitää perusteltuna, että omaishoitajilla ja heidän hoidettavillaan olisi oikeus saada tarvitessaan rokotukset kotona.

Vammaisneuvosto pitää hyvänä aloitetta, jonka mukaan omaishoitajat ja heidän hoidettavansa saisivat rokotukset kotiin, vaikka he eivät olisikaan kotihoidon asiakkaita.

Suuri joukko omaishoitajista tekee hoivatyötä ilman säännöllisiä kotihoidon palveluja, sillä kynnys päästä kotihoidon asiakkaaksi on varsin korkea. Osalla omaishoidon asiakkaista ei ole myöskään varaa maksullisiin kotihoidon palveluihin.

Omaishoito on usein raskasta ympärivuorokautista hoivatyötä, sillä omaishoitajien työ korvaa usein kotihoidon palveluja, ympärivuorokautista hoivaa ja jopa sairaalahoitoa. Erityisesti koronapandemian aikana omaishoito oli erityisen raskasta, koska tukipalveluja, kuten päivätoimintaa ja vapaapäivien ajaksi tarjottavia sijaishoitopaikkoja supistettiin.

Omaishoitajien arjesta selviytyminen muuttui koronaepidemian aikana aiempaa raskaammaksi. Monilla omaishoitajilla ja omaishoidettavista ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin olla kotona. Monet heistä kuuluivat vakavan koronataudin riskiryhmään vammaisuutensa, perussairautensa tai ikänsä vuoksi. Myös vuosittain toistuvat influenssaepidemiat muodostavat vakavan sairastumisuhan.

Kuten aloitteessa todetaan, omaishoidossa on hyvin hauraita potilaita, joilla ei ole kotihoidon asiakkuutta. Heidän kuljettamisensa rokotuspisteisiin saattaa jäädä tekemättä useista syistä. Hoidettava ei halua/kykene osallistumaan yleisiin rokotuksiin tai omaishoitaja ei jaksaa järjestää rokotusta hoidettavalleen. Kotiin saatavat rokotukset tukisivat osaltaan omaishoitajien jaksamista vaativassa ja raskaassa työssä. Omaishoitoon pääsyn kynnys on varsin korkea, joten valtaosa omaishoidossa olevista on paljon hoitoa vaativia läheisiä. Siten omaishoitajien rokotukset – olipa kyse minkä ikäisestä ja kuntoisesta

omaishoitajasta tahansa – ovat ennaltaehkäisevää, omaishoitajien hyvinvointia tukevaa palvelua.

Vammaisneuvosto ehdottaa, että Helsingissä tehdään varautumissuunnitelma, jossa linjataan toimenpiteistä, joilla turvataan kattavasti omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa rokotukset tarvittaessa kotona. Suunnitelmassa tulee varautua rokotuksiin muun muassa influenssaa vastaan ja koronaepidemiaa vastaavissa tilanteissa.

Helsingin vammaisneuvosto

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja

Sari Sepponen
varapuheenjohtaja